

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălăutate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler in Viena, Praga, Budapesta etc. etc.

Correspondențele sânt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumerățiune nouă

la

„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1879 cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Atragem atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Martie 1879 ași înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista sau a întârzi cu espedarea foiei*). Acei on. dd., cari prenumără de nou, să nu întârzie, pentru ca editura să se poată orienta cu tipariul esemplarelor.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire prin asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumărătorului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime să fie scrise bine, ca să se poată cetii.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în expedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Revista politică.

Sibiu, în 23 Martie.

Presidentul camerei unguresci Coloman Ghyczy s'a grăbit cu de misionarea sa. În ședința de alaltăeri el și-a depus oficiul și mandatul de deputat. O depeșă din Pesta ne spune, că camera a și ales pe noul president în persoana dlui Szlavý. Legea de buget pentru 1879 s'a primit cu mare majoritate.

În Cislaitania încep pregătirile pentru nouele alegeri dietale. În 10 Aprilie n. se va ține în Praga o conferență a deputaților, trimiși din provincia Bohemia în dietă și în se-

natul imperial. Presidiul la aceasta conferență îl va purta Dr. Schmeykal.

Pentru a fi variațiune în scirile, ce ne vin despre ocuparea micstă a Rumeliei resăritene însemnăm aici declarațiunea ministrului englez Northcote, ce a dat-o în camera de jos din Londra. El dice „că până acum nu este încă nimic hotărât despre ocuparea micstă. Sultantul crede, a puté sustine pacea în Rumelia, Anglia însă voiesce serios alte măsuri pentru a declina pericolul turburărilor. Guvernul nu poate promite, că va întreba parlamentul înaintea hotărârii”. Așa ministrul englez. De altă parte un organ germân oficios, inspirat de principele Bismarck „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” ne spune în același moment, „că despre ocupațiunea micstă și despre prolungarea mandatului comisiunei europene puterile s'au înțeles, nu însă despre compunerea trupelor de ocupațiune. După o versiune, deamnă de toată credința, se intenționează trimiteria de contingente diu Rusia, Anglia și Austria. Despre trupe turcesci nu poate fi vorba, de oare ce ocupațiunea micstă are tocmai scopul a împedece venirea lor în Rumelia.” De altă parte eară un organ austriac per eminetiam oficios „Politische Correspondenz” sub același dat ne spune, „că Poarta s'ar fi învoit cu proiectele privitoare la ocupațiunea micstă, deși numai sub condițiuni și reserve, cari privesc mai ales esecutarea ocupațiunei. Între aceste condițiuni și reserve s'ar afla și aceea, că trupele otomane, a căror participare la ocupațiune este mai presus de ori ce îndoială, să iee parte și la ocuparea strimtorilor Balcanilor.” Și în sfârșit o depeșă din Petersburg sosită astăzi ne spune, că Poarta face noue greutăți cu privire la ocupațiunea micstă! Este greu a afla adevărul din acest chaos de sciri divergente. Până acum atâta cel puțin era sigur, că ocupațiunea micstă este fapt hotărât: declarațiunea ministru-

lui englez pune și acest fapt la îndoială.

Raportul principelui Dondukoff despre administrațiunea rusească a Bulgariei, fû primit de cătră adunarea națională din Tîrnova cu mare plăcere și aplaus. Raportul numără meritele mari, care și le-a câștigat administrațiunea rusească pentru organizațiunea militară a Bulgariei. În restimp de 6 luni s'au organizat în Bulgaria 21 drușine infanterie, 8 baterii, 4 escadroane cavalerie și o companie de săperi, la olaltă 21,000 oameni. Mai de parte s'au înarmat milițele cu tot felul de material, s'a înființat o școală militară în Sofia, care are 250 elevi. Un număr oare-care de biserici s'a zidit, parte din bani rusesci; comunele vor ridica scoli; se vor deschide doue gimnasii, trei institute superioare de învățământ și doue scoale teologice.

Proiectul de lege

pentru introducerea obligatorică a limbei maghiare în scoalele populare.

(Continuarea și sfârșitul dezbaterii în comisiunea dietală pentru instrucțiune).

În ședința, ce comisiunea a ținut în 31 Martie n., a presidat Gavril Vărădy. Din partea regimului a fost de față: consiliariul ministerial Szász. După deschiderea ședinței Baross cetesce concepțiunea §-ului 3. Înainte de a se trece la pertractarea asupra §. 4, Baross face propunerea, să se mai adaugă după §. 3 un § anumit, care să cuprindă hotărârea, ca „pretutindenea, unde în această lege e vorba despre seminarii de învățători, despre învățători și sfârșitul dezbaterii în comisiunea dietală pentru instrucțiune.” Această propunere în esență s'a primit, comisiunea însă a hotărât, a primi paragraful respectiv între dispozițiunile finale. —Urmează acuma pertractarea asupra §. 4 al propunerei. Molnár, respingând testuarea, a fost propus altă for-

mulare, în care cu deosebire dispozițiunea minimului oarelor de învățământ pentru limba maghiară în scoalele elementare și populare mai înalte se presentă ca propunere nouă.

Baross a propus, să se accentueze și să se țină precis la începutul paragrafului, ca limba maghiară în toate scoalele elementare, de ori ce soi, să devină obiect obligat de învățământ; de sine se înțelege, că aceasta se poate face numai cu încetul, până vor sta la dispoziție învățători capabili în număr suficient. Csengery a fost propus ștergerea acestei alinee din formularea lui Molnár considerând, că dispozițiunea numărului oarelor n'ar fi numai împreună cu greutăți practice și nici nu s'ar ține de rezultatul legislațiunei, ci ar aparține mai mult acelu al ministeriului, a căru problemă ar fi ficsarea planurilor de învățământ. În locul acelei alinee Csengery a propus un aditament, în care se dispune, că ministrul are să statorească prin ordinațiune dispozițiunile despre studiul obligat al limbei maghiare în toate scoalele populare. Aceste dispozițiunile oficiale școlastice confesionale trebnie să le aibă cu strictetă în vedere și cu privire la numărul ficsat al oarelor.

Propunerile a căror cuprins esențial s'a împărțit mai sus, au format substratul dezbaterii, la care au luat parte toți membrii de față ai comisiunei, precum și reprezentantul guvernului. Resultatul final a fost ștergerea testului din proiect și acceptarea unui nou §. 4 cu următoarea formulare:

„Primirea limbei maghiare ca obiect obligat de învățământ în toate scoalele populare elementare, fie ele de ori-ce soi se dispune de loc. Până când însă se va fi format un număr suficient de învățători capabili pentru instrucțiunea limbei maghiare, această dispozițiune a legii întră în vigoare numai succesiv. În toate acele scoale populare, unde limba de instrucțiune nu

FOIȚA.

Aventurile

doctorului Van-der-Bader.

Din franțozesce de Evariste Carrance.

(15. urmare.)

XII.

Care probează că providența nu părăsesce învățații niciodată. (urmare.)

— Totuși te află maestre, esclama el; ah! dacă ai sci ce griji am dus, vedând că pleacă trenul fără D-ta! Eu voiam să mă cobor, să te ajung, dar nu mai era timp...

Eată sacul D-tale de drum.

— Să fugim, dise Van-der-Bader uitându-se cu frică înderēt cătră locuința lui Pieters; să fugim fără a pierde un minut, amice!

— Cum, D-ta voiesci?..

— A pleca îndată.

— Da ce și s'a întâmplat? te rog, esplică-mi aceasta.

— Mai târziu; ea ar puté veni dintr'un moment în tr'altul, și apoi!...

— Cine, ea?

— Ei, tinăra fată Constanța, care vrea să se mărite după mine.

— Să se mărite după D-ta?

— Da, într'adevăr; noi trebuie să plecăm în noaptea aceasta, îndată.

Tinărul, care și pusese brațul seu sub al profesorului, făcū o mișcare repede.

— Bine ți răspunse el cu un glas alterat, să fugim!

„Cei doi bărbați începură s'o calce din răspuseri prin stradele deșerte în direcțiunea garei.

Înainte de-a intra în gară, Ellermann privi cătră doctorul.

— Domnule Van-der-Bader! dise el.

— Ce s'a întâmplat? întrebă profesorul, recădūt în visurile sale.

— Doar iubesci, întrebă tinărul cu emoțiune?

— Da, de cine vorbesci?

— De această fată tinără, carea voiesce să se mărite după D-ta.

Învățatul tăcū.

— În cazul acesta, dise d. Ellermann, a căru glas avea un ton străin, nu trebuie s'o părăsesci așa.

— Amice, răspunse Van-der-Bader

der ceva mai linișcit, dacă aş iubi-o n'aș fugi de ea.

— Aceasta este adevărat! esclama cu bucurie tinărul.

Chiar trecū pe dinaintea lui un funcționar dela gară.

— Când pleacă cel dintăiu tren la Francia? se informă el.

— La miezul nopții.

Ellermann se uită la orologiu.

— Dar așa în două-spre-dece minute?

— Da, domnule!

După un pătrar de oară, călătorii nostri se aflau pe drum cătră Francia, și vechiul elev dela universitatea din Leyden reîncepū cestiile sale.

— Așa dară, domnule profesor dise el, ai dus o frică bună.

— Te asigur, amice.

— Ei dară oamenii nu se căsătoresc numai așa; puteai refușă, puteai dice, că ai angajamente mai vechi.

— Aș fi mințit.

— Dar aventura aceasta este extraordinară!

— Conced, răspunse Van-der-Bader

der, dar D-ta ce ai fi făcut în locul meu?

— De sigur aş fi fugit și eu, ca și D-ta...

— Nu mă îndoiesc, dar și D-ta ai fi dus frică ca și mine.

— Vorba este cam aspră.

— Dară neplăcerea, dacă voiesci...

— Recunosc, că mă aflam după o cină delicioasă, în odaia care o gătisese pentru mine; nu sciam de unde am eșit. Spiritul meu era un veritabil chaos.

— Bine!

— Mi s'a cetit versuri. Mi s'au arătat figuri, cari reprezentau timbrele postale din toate țările, și ce sciu eu ce încă?

— Ei bine! domnule doctor, situațiunea mea era cu mult mai neplăcută ca a D-tale. Vedându-mă singur în trenul care mergea spre Gand, observai că și purtam sacul de drum, cu toate resursele D-tale.

— Mi-a rămas cartea, dise doctorul ca un filosof.

— Adevărat, dară hotelierul din

este cea maghiară, dar unde se află un învățător, capabil a o instrui, limba maghiară se introduce ca obiect obligat de învățământ în anul scolastic, ce urmează nemijlocit după crearea acestei legi; acolo însă, unde nu se află un astfel de învățător, aceea este a se instrui, de loc ce în sensul §. 2 și §. 3 se va fi instituit un învățător capabil pentru propunerea limbii maghiare. Introducerea limbii maghiare ca obiect obligat în toate scoalele populare o regulează ministrul de instrucție prin o ordinațiune deosebită. Și oficiile scolastice confesionale sînt deobligate a avea ordinațiunea strict în vedere la statorirea planurilor de învățământ ale scoalelor populare, cu privire la numărul acolo fixat al oarelor.

În 1 Aprilie comisiunea a terminat sub presiunea lui Várady pertractările sale. Din partea regimului au fost de față ministrul Trefort și consilierul ministerial Szász. După ce notariul Baross cetesce testul §-lui 4 se continuă pertractarea; se șterge §. 5 al proiectului, care dispunea, că 6 ani după intrarea în vigoare a acestei legi limba maghiară are să fie obiect obligat de învățământ în toate scoalele elementare și se primesc în locul acestei dispoziții formularea lui Molnár deocamdată ca substrat al dezbaterii speciale, ce voiesc să se estindă dispozițiile acestei legi și asupra acelor scoli private, ce sînt înregistrate cu drept de publicitate; cestiunea, dacă această calificatiune a dreptului de publicitate are să fie normativă s'au dacă dispozițiile să se estindă asupra tuturor scoalelor private și fără de acel caracter, dă privilegiu la o dezbaterie mai lungă, la care au luat parte toți membrii de față ai comisiunii. Resultatul dezbaterii au fost primirea părerii lui Irány după care ori ce școală fără privire la aceea, dacă posedă dreptul de publicitate sau ba, are să fie supusă dispozițiilor legii. Astfel § 5 cu omiterea cuvîntului „public” și cu un aditament a lui Csengery, care voiesc precisarea §-lui cu privire la acele scoli, unde limba de instrucție nu este cea maghiară, se primesc în următoarea formulare: „dispozițiile legii de față se estind și asupra institutelor de învățământ cu limbă nemaghiară de instrucție, ce există sau se vor întemeia în înțelesul §§ 16—22 al art. de leg. XXXVIII: 1868.”

§ 8, care tractează despre controla executării prin inspectori scolari sau alte organe ale ministrului se primesc cu un aditament a lui Csengery, care dorește indigitarea art. de lege XXXVIII: 1868. astfel, ca § 8 să rămână ca alinea întâiu a noului § 6.

Cu dispoziția generală acolo cuprinsă despre executarea controlului n'a fost mulțămît nici un membru al comisiunii; din toate părțile s'au făcut propuneri, ce aveau scopul a asigura în praxi o sancțiune a dispozițiilor legale; Molnár, Baross, și Grünwald au făcut propuneri deosebite, care cu toatele țintiau într'acolo, a procura inspectorului de școală un cerc hotărît de activitate, o influență decizătoare la examenele de învățători. Resultatul final al dezbaterii îndelungate a fost primirea punctului următor ca alineă a doua a § 6: „spre scopul acesta (adecă pentru controlul ș. c.) în acele seminarii pedagogice, în cari limba de instrucție nu este cea maghiară, — afară de vizitățile periodice ale inspectorului școlar cu ocaziunea prelegerii — atât esamenile anuale cât și cele de calificatiune se vor ține în prezența inspectorului școlar și atestatele de calificatiune se vor conferi numai acelor candidați, despre a căror cunoștință a limbii maghiare s'a convins inspectorul școlar.”

Cu primirea acestui punct dezbaterii a devenit mai liniștită și s'au primit celelalte trei puncte propuse, dintre care unul dăce, că ministrul de instrucție are să îngrijească, ca limba maghiară să aibă parte de o măsură suficientă în planurile de învățământ, precum și celelalte două puncte, care privesc aplicarea măsurilor disciplinare în conglăsiune cu legile existente XXXVIII: 1868 și XXVIII: 1876.

§ ultim al proiectului se schimbă într'acolo, că cu executarea legii se inserciuează numai ministrul de instrucție nu și ministrul de interne.

Cu primirea acestui § obiectul este rezolvit și presidentul închide ședința.

Catastrofa dela Seghedin.

(Dela un martor ocular*.)

I.

Veți fi cetit multe și audit multe despre esundarea Seghedinului, dară esact și autentic știu că publicul român nu este informat despre întâmplările și cauzele adevărate ale esundării; din care cauză eu ca martor ocular voi să descriu catastrofa, cauza și urmările ei, ca să și poată face publicul român o idee clară despre catastrofa aceea nemai pomenită.

Seghedinul zace pe malul drept, al fluviului Tisa, în care nu departe pe malul stîng, Murășul se revarsă; el

* Sîntem în plăcuta pozițiune a aduce, deși cam târziu, aceasta interesantă descriere. Credem a face și acum un bun serviciu cetitorilor noștri.

Anvers nu 'ți-ar fi dat pe ea un prânj.

— Mergi prea departe.

— Ba nu; cartea aceasta, care trebuie să te conducă în studiile D-tale cele nouă, numai pentru D-ta singur are un preț neestimabil.

— Permite-mi, d-le profesor a continua: am simțit într'un moment o spaimă nespūsă.

Te-am lăsat singur, fără bani, și așa eram în prepusul de-a fi un mare tâlhar.

— Ba nu, nu!

— Așa, la prima stație, nici chiar puterea armată nu m'ar fi putut reține în vagon. Eu sării pe trottoir înainte de a se oprî trenul și așteptam cu un mare neastîmpăr trenul ce avea să mă reconducă lângă D-ta.

Van-der-Bader apucă cu mâinile sale mari, mînuțele delicate și ră-tunde a le d-lui Ellermann.

— Mă iubesci dară puțințel? întrebă el.

— A bună samă, că te iubesc, răspuse studentul, aș fi foarte nemulțămîtor dacă nu 'mi-as mai aduce a-

minte de bunăvoința de care m'am împărtășit în timpul petrecerii mele la universitate.

— 'Ți-mulțămesc, 'ți mulțămesc, ne-poțele, D-ta ești un suflet bun.

— De asemenea 'mi-aduc foarte bine aminte de profesorii Beckers și Thorley; unde sînt ei acum?

— Ei se află tot în Leyden.

— Și brava Lisbeth?

— Ea păzesce mica mea casă din suburbiul Viveberg.

— Și D-ta fără îndoială îi vei scrie, după ce vei ajunge la Paris?

— Așa cred și eu, răspuse Van-der-Bader, care își ficsă privirea asupra vechiului său elev.

— Veți, domnule doctor, eu mă interesez foarte mult de cocoana Lisbeth.

— Ah! Întradevăr?

— Da; și sîntem din aceeași familie...

— De aceea sameni atât de mult cu dînsa.

— Aceasta 'mi-a mai spus-o și mulți alții, dîse studentul înroșind.

este apêrat de trei întărituri în contra esundării Tisei: două apêră hotarul, al treilea orașul. Cele două dintăiu erau bine edificate, dară nu destul de tari, adecă n'aveau lățimea recerută, ca să poată rezista apei mari. Deși țărani prosti făceau pre domnii ingineri atenți, că întăriturile acele nu vor fi capabile a ține masa de apă esundândă, dară atotschiința inginerască cu triumghiul măsurător nu vrî să asculte de știința simplă, dară practică a țăranelor simpli și așa apa cea mare de 25 urme înaltă a spart cea dintăiu întăritură; cu 7 zile înainte de catastrofa orașului și cu două zile mai târziu a spart și a doua întăritură. Numai, după ce prima întăritură fî spartă, se apucară de completarea și rădicarea la înălțime mai mare a treiei întărituri, carea numai pe partea aceea, unde atinge Tisa orașul era neînfringibilă. În dosul și împregiurul orașului față cu hotarul era aproape nevizibilă și de partea aceasta se apucară cu ajutorul miliției rînduite, din carea regimentele romănesci și sêrbesci esclară în lucrare neobosită de-a lucra cu deadinsul. Când a fost de un stînjîn înaltă, însă numai de 3 urme lată, atuncea apa ajunsese și la întăritura aceasta scormonind în pămînt și făcendu-și găuri prin întărituri, încât curgeau pârăie în direcțiunea orașului, dară fiind rezervoare de apă, cu încetul aceste începură a se umplea, până și luară drum cătră oraș.

Dacă a treia întăritură era mai de timp completată, mai lată și mai înaltă, catastrofa nu venia preste oraș, chiar dacă ar fi venit vîntul cel mare carele apoi a accelerat catastrofa; cauza însă, pentru ce nu s'a făcut întăritura aceasta mai curînd, a fost aceea, că drumul ferat „Alföld” atîngînd chiar sfera întăriturii din dosul Seghedinului, direcțiunea și proprietariul acelui drum ferat n'au conces redicarea acelei întărituri preste și împregiurul drumului ferat mai curînd, până când n'a încheiat orașul contract de desdaunare și de proporționarea speselor pentru facerea întăriturilor.

Dacă mai departe barem după încheierea contractului toată puterea bărbătească a Seghedinului ar fi mers la lucru îndată ziua și noaptea, atuncea întăritura căpăta o înălțime și o lățime mai mare încât putea rezista masei de apă și valurilor aruncate prin furtună cătră întăritură; dară o parte din poporațiune era cuprinsă de spaimă, de când cele două întărituri mai tari fură sparte de apă, și n'avea voie să lucre, temînduse, ași lăsa familia și lăcașurile și bunul fără pază, ba temîndu-se și de aceea, că, până ei vor lucra la un punct din

— Eacă cum se află oamenii, continuă Van-der-Bader.

— Tatăl Lisbethi a fost unchiul meu, dîse tînerul cu vocea jumătate.

— Sînteți dară veri buni?

— Da domnule doctor!

— Și mai aveți care care rude-nii?

— Ba nu, sînt numai eu și Lisbeth, dîse studentul cu intristare.

Învățatul tăcî un minut, apoi adăuse:

— Domnule Ellermann, eu n'am familie, te adopt.

— Cum! domnule doctor?

— Verișoara D-tale 'mi-va mulțămî pentru aceasta; eu te voi face tovarășul lucrurilor mele. D-ta cauți norocul, eu caut amorul; să căutăm împreună.

Noi ne vom reîntoarce la Leyden, după ce vom fi realizat programa, care are să fie ținta vieții noastre.

(Va urma.)

întăritură de o distanță de 4000 metri lungă, apa poate să spargă la alt punct întăritura și atuncea ei ar fi rămas pre cîmp, sub cer liber incun-giurați de apă și rupți de familia și averea lor, espūsî perirei sigure; altă parte din poporațiune cu capul a mână nu vrea să meargă la lucru nici pe bani din cauză, că se teme, că magistrualii nu 'i vor plăti cum se cade, sau de feliu, precum au mai făcut-o cu doi ani mai înainte, când earăși a fost pericol de esundare și iau promis căte toate oamenilor, dară nu le-au împlinit aceste promisiuni; eară alți proletari — și de acestia are Seghedinul mulți — nu s'au dus pentru aceea la lucru, pentru că voieau să spargă apa în oraș, ca să poată jefui în oraș pe domnii cu căputuri și pre burgezia. Cei mai avuți însă apucară de timpuriu a și espeda familiile și ce au avut mai scump, unii neguțatori și aurari încă și negoatele și aurăriile lor.

Ca să nu retac adevêrul deplin mai am să amintesc încă o împregiurare foarte ponderoasă, și adecă aceea că majoritatea poporațiunii n'avea încredere în magistratualii sei, în specie în ce se atinge de manipularea banilor publici, de oarece în decurs de câțiva ani au făcut orașul la 1/2 de milion datorie și tot pentru întărituri și mîntuirea orașului, și totuși apa spărsese două întărituri, în care aveau multă încredere.

În urma acelor datorii mari dările orașului se urcară la 92 procente după tot florinul de dare, încât oamenii începură a cădea în letargie și a'i apuca fatalismul oriental de nepăsare față cu apropiînda catastrofa și în loc de a căuta de timpuriu, ași căra bunul seu mișcător din Seghedin la loc sigur în părțile Banatului, unde preste Tisa pe un pod sigur sau pre drumul ferat cătră Timișoara era drum deschis, au stat cu mâinile încrucișate față cu catastrofa, cei mai mulți stăruind a și duce bunul seu în casele de peatră și în alte case, care zăceau pre locuri mai înalte, deși sciau bine cu toții, că din momentul ce va sparge apa în Seghedin, toate casele din lut făcute — și de aceste din 6800 au fost circiter 6400 — vor fi de apă surpate și nimicite.

Mai observ, că întăriturile pre lângă Tisa și în dosul orașului erau cu doi stînjini mai înalte ca nivelul mijlociu a orașului, prin urmare orașul era închis ca într'o căldare.

Am trebuit să le permit aceste, ca să se poată bine pricepe și cuprinde fireasca urmare a catastrofei, carea s'a mai mărit și prin aceea, că conducătorii oficioși a întăriturilor nu au făcut mai timpuriu atentă pe poporațiunea la posibilitatea urmării esundării și din aceasta cauză la mîntuirea a tot ce se poate. Din contră ei au mulcomit-o cu speranța de-a fi orașul mîntuit de apă încă și atunci, când apa deja a spart și a treia întăritură, firesce cu credința deșertă, că vor fi în stare a prinde apa, și cu scop, ca lucrătorii să nu fugă dela întărituri acasă. Dară apa a ris de omnipotența inginerască și misteriositatea oficioasă de-a ascunde adevêrul înaintea publicului, a intrat cu o vehemență și cu o iuțală nespūsă accelerată prin un vînt mare după meșul nopții în 11/3 spre 12/3 și în 3 oare au fost tot orașul cu excepțiunea unei strade sub apă de 1—2 stînjini de înaltă.

Varietăți.

* (Episcopul Gherlei denumit). Foaia oficială „Budapesti Közlöny” dela 30 Martie publică denumirea Rdisimului D. Ioan Szabó, canonic în Oradea-mare, la demnitatea de episcop al Gherlei. Denumirea e datată din 18 februarie.

* (Modificarea tarifei telegrafice). În urma ordinației înalțului ministeriu reg. ung. de comerț din 11 Martie n. Nr. 6258 prescripsele existente despre tacsarea telegramelor se modifică dela 1 Aprilie n. în modul următoriu:

1. Avisuri telegrafice pe teritoriul administrației telegr. reg. ung. nu se mai primesc.

2. Tacsarea telegramelor obișnuite în comunicația stațiilor telegrafice din țară atât între sine, cât și cu stațiile telegrafice din Germania nu se mai face după unități, ci după o tacsă separată făcută pentru fiecare cuvânt singuratic.

Tacsă fundamentală pentru fiecare comunicație amintită este 24 cr. v. a.

Tacsă fixată pentru fiecare cuvânt singuratic din telegramă este: la telegramele ce se schimbă între stațiile monachiei 2. cr. la acele telegrame, ce se schimbă cu stațiile imperiului german 6 cr. v. a.

Așa dară pentru o telegramă dată la o stație telegrafică în patrie d. e. de 12 cuvinte, dacă aceasta e adresată la vre-o altă stație a monarhiei se solvesce:

1. tacsă fundamentală de 24 cr. v. a. 2. tacsă cuvintelor (12×2) = 24 cr. v. a. adică tacsă totală per 48 cr. v. a.; dacă această telegramă de 12 cuvinte e adresată în Germania apoi se solvesce pentru ea:

1, tacsă fundamentală de 24 cr. 2, tacsă cuvintelor (12×6)=72 cr. adică tacsă totală per 96 cr. v. a. Responsuri telegrafice în stațiile numite în punctul premergătoriu se pot solvi în viitoriu numai până la mult 30 cuvinte înainte. Numărul cuvintelor din telegrama răspunzătoare nefiind numit de autorul telegramei originale se solvesce pentru răspuns totdeauna tacsă după o telegramă de 10 cuvinte (24 + 20) = 44; respective (12×60 cr.) = 72 cr.

Dacă autorul voiesce un răspuns compus din mai multe sau mai puține de 10 cuvinte, atunci este obligat, a exprima în textul telegramei numărul anumit al cuvintelor și a depune tacsă de răspuns corespunzătoare acestei impregiurări.

Pentru arătări de primire se socotesce tacsă unei telegramă de 10 cuvinte.

Despre telegramele ce nu se pot imana adresaților să face din partea oficiului de sosire oficiului de primire o înscințare telegrafică amintindu-se în scurt motivul neimanuării, carea înscințare să imanează autorului telegramei originale pre lângă solvirea de 24 cr. v. a. Ivindu-se la socoteala tacselor totale pentru telegrame date părți de cruceri, aceste să vor calcula pentru cruceri întregi.

În toate celelalte cazuri încă ne pomenite pentru pildă în privința ficsării grupelor de cuvinte și numeri, a cuietanților edând despre tacse s. a. rămân atât pentru comunicația din patrie cât și afară din țară și pe viitoriu hotărârile regulamentului cu tarife cu tot alăturat tractatului internațional pentru telegrafe din St. Petersburg, precum și hotărârile existențelor convențiuni speciale cu administrațiile telegrafice ale vecinilor, respective hotărârile „ordinațiilor și tarifelor telegrafice.”

Sibiu 28 Martie 1879.

Stațiunea telegrafică reg. ung.

Brauner m. p.

* (Mulțămită publică). Fapta creștinului evlavios din Secăreș Nicolae Floria, care a cumpărat un prapor frumos în preț de 120 fl pe sama bisericeii de acolo, a celor 16 creștini din Bundorf, cari a contribuit pentru procurarea unei Evanghelii, precum și a drept credinciosului creștin din Baia de Rușca Grigorie G. Preda, care a donat bisericeii gr. or. de acolo

100 fl. v. a. și a marinosului locuitoriu din Teliu, Nicolae Ganea, care a cumpărat pe sama bisericeii de acolo un garderob mare și frumos pentru păstrarea veșmintelor sănțite cu 10 fl. v. a., — au fost imitate și pe la noi.

Nicolae Dragoș om evlavios și cu frica lui Dđeu, din comuna Găureni, a cumpărat și donat la biserica noastră gr. or. din Păclișa un „Stihar” foarte frumos în preț de 10 fl. v. a. și un „Poias” (cingătoare) cu 2 fl. v. a. pentru mântuirea sufletului său și intru cinstea și întărirea preasfântului nume al Domnului nostru Iisus Christos, și a promis, că dacă i va ajuta Dđeu, la vara viitoare ne va cumpera și o sftă frumoasă de damast cu 40 fl. v. a.

Subscrisul în numele tuturor creștinilor din Păclișa, aduce donatoriului cea mai via mulțămită, pentru daturile făcute bisericeii noastre și rog pre atotputernicul Dđeu să i ajute ca să poată cumpăra și sftă promisă.

Păclișa, 15 Martie, 1879.

N. Cado. m. p. paroch.

* (Congresul național) bisericesc sêrbesc se va întruni în mijlocul lui Maiu. Acesta va desbata și cestiunea introducerii limbei ungueresci în scoalele populare. „Fam.”

* (Cutremur de pământ). În 22 și 23 Martie n. a fost în Persia de nord un cutremur de pământ, care a nimicit două comune și la 1100 de oameni.

* (Urmările opiului). E cunoscut, că Chinezii sânt pătimiși de opium; fumătorii de opiu numără în China cu Milioanele, din cari pe fiecare an mai mult de 600,000 cad jertfă acestei patimi. Christie în Roma împărtășește că în anul 1847 s'au exportat din India la China 10,000 lași de opium; această esportăție s'a urcat în anul 1875 la peste 90,000 de lași. Fumatul de opium a devenit datină comună; chiar Mandarinii fumă opium și în cetatea Ninypo cu 400,000 locuitori se află 2700 localități mai mici, unde se fumă opium.

* (Stofele de pene). Un inventator, d. Bourguignon din Donchery, Francia, a găsit mijlocul în zădar căutat până astăzi de industrie, de a țese penele curățite de partea lor carnoasă, și de ale încorpora într'un fir de lână sau de bumbac, într'o proporțiune ce variază dela 10—75 la sută. El produce astfel stofe pentru haine de bărbați și femei, cari sânt deja foarte aprețiate, și o flanelă a cărei căldură și ușurință întrece tot ce s'a putut imagina mai perfect în acest gen. „Timp.”

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.”)

Budapesta, 4 Aprilie n. În casa de jos ministrul-president Tisza a dat răspuns la o interpelațiune, ce privea cestiunea Rumeliei resăritene: Pertractările sânt în curgere; el nu poate face comunicări până ce nu s'a luat o hotărîre. Scopul și tendența pertractărilor se pot vedea bine din faptul, că rolul principal la pertractări îl posed Anglia și Austro-Ungaria, a căror nisuință este, a esecuta pacea dela Berlin. Casa lua răspunsul la cunoștiință.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Genesa evangeliilor

(Studiu biblic)

Ἐπεὶ ἄρα τὰς ἡραφάς. Ioan 5, 39.

(3 urmare).

Să ne fie permis un exemplu spre lămurirea cestiunei.

Sinodul archidieceșan din 1875 a

votat un premiu pentru cea mai bună biografie a marelui Andreiu.

Ce diferență ar fi putut exista între elaboratele ce se spera că vor încurge! Unul ar fi putut descrie cu predilecțiune talentul de principe bisericesc al lui Șaguna, altul poate i-ar fi depins genialitatea organizatoare și reorganizatoare, al treilea putea să se ocupe cu predilecțiune de luptele și rezultatele lui cele strălucite pe terenul politic național; al patrulea ar fi putut descrie mai mult pe omul științei și al literaturii ș. a.

Fie care din a cei scriitori ar fi avut o espunere cu totul deosebită de cei alalți. Tot asemenea ar fi fost și cu alegerea și gruparea materiei și cu delucidarea faptelor.

Acum, când s'ar fi publicat toate acele elaborate, și am-fi văduț diferența dintre ele, cui dintre noi, cari cunoașcem viața lui Șaguna, i-ar fi plesnit prin minte, că unul sau celalalt elaborat ar fi neistoric. Căci toți scim, că Șaguna a fost un mare principe bisericesc, toți scim, că el a avut un deosebit talent organizatoriu, asemenea scim toți, că el a fost un mare om politic și naționalist inflăcărât, toți cunoașcem binefacerile științei și literaturii desvoltate de densus.

Ori cât însă ar fi ele de diferite în material și în espunerea lui, aceste biografii totuși ar face o impresiune și de consonanță, ele s'ar uni în una, că adevă: Șaguna a viețuit în Ardeal, a fost Archiereu, a lucrat.

Toate aceste biografii ne-ar prezenta o consonanță și o disonanță tot o dată, fără ca de aci să i poată trece cuiva prin cap, că un scriitoriu a folosit scrierea celui alalt.

Raportul dintre biografii lui Șaguna este și între Evangeliști.

Dar Marele Șaguna este un pigmeu în fața lui Iisus Christosul, a cărui persoană și a cărui fapte intru-nesc de o potrivă admirațiunea în gradul cel mai mare. Nu 4 ci 40 de scrieri despre viața lui Iisus ar fi putut vedea lumina, și toate să difere între sine atât în material cât și în dispoziție, și pentru aceea toate să fie istorice, toate adeverate. Căci ceea ce dăce Ioan la 21, 25: „sânt însă și multe altele cari a făcut Iisus, cari de s'ar fi scris una câte una, n'ar încăpă în lumea întreagă cărțile ce s'ar fi scris” — se estinde asupra tuturor Evangeliilor.

Stând aceasta: cade de sine marea întrebare, pe carea în deșert s'a încercat să o deslege critica modernă, întrebarea: „care referadă este istorică, cea de Ioan sau cea de Sinoptici, și din acestia care este cel primitiv și care a folosit pe cel alalt?”

Că și Sinopticii, pre lângă toată consonanța lor, diferesc între sine este o urmare atât a cauzei cât și a scopului lor. Ei nu intenționează a scrie biografia lui Iisus, așa cum sântem noi dedați a vedea biografii în zilele noastre, ci după cum am dis mai sus numai să întărească pe cetitori în credință. Istoria învățăturilor lui Iisus este numai cementul pentru învățăturile și faptele lui. Și, pre cum zidarii nu au în vedere cementul ce leagă peatră de peatră, ci aședarea petrilor simetrică și amesurată planului: tot astfel și Sinopticii n'au în vedere cursul chronologic al faptelor și învățăturilor lui Iisus, ci arangiarea acestora amesurat planului dictat de înțeleapta combinare a cauzei și scopului.

Din astă cauză în ordinea chronologică a descrierilor aflăm diferențe.

Tot asemenea stă și cu diferența de doctrine.

Scopul, în legătură cu impregiurările sociale politice și religioase ale acelor pentru cari au scris, a condiționat alegerea materiilor, gruparea lor, întregă scrierea

Cumcă aceasta este starea lucru-

lui vom vedea în tractarea specială a Evangeliilor.

Spre a lămurii cestiunea în toate momentele ei, vom espune pe scurt, între parantese, la fie care Evangelie argumentele critice negative alătura cu o critică a acestor argumente.

(Va urma.)

Bursa de Viena

din 4 Aprilie n. 1879.

Metalicele 5%	65 45
Împrumutul naț. 5% (argint)	65 70
Valuta nouă imperială germană	57 40
Împrumutul de stat din 1860	118 —
Acțiuni de bancă	805 —
Acțiuni de credit	247 20
London	117 —
Argint	— —
Galbin	5 52
Napoleon d'aur (poli)	9 30 1/2

Economic.

Sânt de ce ani de când un bărbat cunoscut, d. Foucher de Careil, făcând înaintea societății agricultorilor francezi o espunere a stărei agriculturii americane, povățuia pe compatrioții săi că nu va trece timp mult și va ave să lupte cu produsele agricole americane de tot felul. D. F. de Careil vizitase America; observase faptele ca economist și i îndeplinia o datorie de patriot prevenind pe agricultorii francezi despre aceea ce are să se întempele. Cei cu libertatea comercială rădicau din umeri și susțineau, că cele spuse de d. de Careil n'au să se întempele. De ce ani de abia au trecut și cele prevestite s'au întemplat. Situațiunea agriculturii franceze a devenit atât de critică, prin faptul concurenței americane și australiane, că un eminent agricultor d. G. de Mayolle, adresându-se către agricultorii francezi, nu se sfiesce a le dăce: „că în anul dintăiu, când de abia s'a manifestat influența agriculturii americane, agricultura franceză și toți cultivătorii, mici, mijlocii și mari, toți sântem — nu voui dăce victimile unei crize, pentru că cuvântul criză însemnează o stare trecătoare, — sântem loviți de moarte.”

Și cu inima sfâșiată patriotul agricultor urmează: „Cuvântul este grav, făcut pentru a înfricoșa, o recunosc, dar în fine sântem oameni și trecem prin venstă de fer. Nu mai este vorba astăzi de economie politică, nici de schimb liber, nici de protecțiune; cestiunea este numai de a trăi.”

Așa este; agricultura franceză se află într'o stare de suferință nepomenită până astăzi. Diarele speciale sânt pline de articule cari de cari mai tinguitoare. Agricultorii francezi o declară fără rezervă: nu mai putem lupta cu America, cu Australia și cu Rusia; produsele acestor țeri au inundat Francia și se vënd cu prețuri mai scădute ca produsele locale, așa că sânt preferite.

După resboiul teribil dela 1870, Francia pentru a i plăti datoriile, pentru a se rădica, a trebuit să pună imposite mari, cari au sporit cheltuielile de producere. Astfel situațiunea agricultorilor a mers îngreindu-se. Și cu toată gravitatea situațiunei, economiștii și concurența cu ori-ce preț strigă fără sfială amărăților agricultorii: agricultura franceză este condamnată prin fatalitate la o concurență universală. Concurență universală! eacă cuvântul magic cu care se amăgește lumea. Dar ca să fie concurență trebuie, mai înainte de toate să existe egalitate în mijloacele de acțiune căci altfel nu mai este concurență ci ruină pentru cel mai slab.

Me aflam în Francia la 1859 când cestiunile de concurență și protecțiune erau discutate cu pasiune și chiar cu violență; îmi aduc aminte, că și pe atunci argumentul favorit al unei semi de economiști era că cu toată fertilitatea Americii, cu toate condițiunile favorabile ale producerei agricole, Americanii nu vor pute să lupte cu agricultura europeană, din cauza cheltuielilor de transport, cari sânt mari în America. Economistii se vede că nu cunoșeau pe Americanii și uitaseră că într'un veac când aburul pune tot în mișcare, distanțele se

scurtează, dispar pe alocurea. Așa s'a și întemplat: Americanii au lucrat fără preget douăzeci de ani și și-au perfecționat atât de mult mijloacele de transport, în cât astăzi transportul grânelor și altor produse din porturile Americii în Europa costă mai nimic. După calculele făcute, luând de temeiul anul 1872, costul grâului încărcat pe corabie, gata a pleca în Europa, costă 10 lei, 50 bani mult 11 lei hectolitru, în care intră și foloasele comerciantului și mijlocitorului; porumbul în asemenea condițiuni revine la 7 lei hectolitru. Adăogând la prețul de 11 lei pentru grâu și 7 lei pentru porumb, 3 lei pentru transport până în Franța și 50 bani de hectolitru vamă, ajunge ca prețul a 100 chilogramme de grâu, pus în vagoane în Franța, să coste numai 20 lei și 100 ohilogramme porumb 12 până la 13 lei!

Cu prețuri atât de scădute nu pot lupta cultivătorii francezi. Astăzi aceste prețuri trebuie să fie și mai reduse, de oare ce căile de transport fluviale s'au ameliorat, și agricultura americană s'a ameliorat și agricultura cerealelor se întinde în fie-care an; după cele din urmă date se constată, că pentru anul acesta s'a séménat o a șasea parte mai mult ca în anul trecut.

Îngrijat, cu drept cuvânt de starea de suferință a agriculturii, D. G. de Mayolle propune înființarea unui comitet. „Asociațiunea pentru apărarea agriculturii franceze contra produselor străine.”

Aceea ce se petrece în Franța ne interesează direct, de oarece și agricultura noastră espoartă grâne pentru occident astfel că ne vom resimți de ori ce progres fac importațiunile americane în diferitele staturi occidentale.

Și noi, ca și Francezii, caută să ne îngrijim și să ne pregătim a lupta, pe cât ne va sta în putință, contra agriculturii americane pe piețele Europei. Singurele mijloace ce putem întrebuința sânt: îmbunătățirea căilor de transport și reducerea tarifelor cu privire la transportul grânelor; de altă parte încurajarea agriculturii, pentru a face să înainteze fără întârziere. Stând pe loc vom întâmpina peste câțiva ani dificultăți, contra cărora va fi cu neputință de-a lupta. Din nefericire vedem cu multă durere, că anii trec, lumea merge înainte și noi stăm pe loc cu agricultura noastră, și pot dice, că într'unele privințe mergem înapoi. Sperăm că ne vom scutura odată neplăcerea ce ne-a cuprins în privința desvoltării economice; speranța însă ne a fost zadarnică. Și cu toate aceste astăzi, mai mult ca ori când, trebuie să ne pătrundem că nu se poate face politică bună decât cu finanțe bune, și ca să avem finanțe înflorite trebuie să avem agricultură prosperă.

— Pe când agricultorii americani caută să producă mult și efin, comercianții să silesc a lua locul Rusiei, României, Ungariei în aprovizionarea Angliterei. În adevăr, înainte de resboiu, Anglita era aprovizionată cu grâu de către porturile Mării Negre și provinciile meridionale ale Rusiei. În anul trecut, din cauza resboiului lucrurile au luat altă direcțiune. Staturile Unite, cari în 1877 espediaseră Angliterei grâu, numai pentru 7,753,805 livre sterlinge, în 1878 i-au trimis pentru 13,618,636 livre sterlinge, aceea ce face 330,465,900 lei. Tot asemenea s'a urmat cu importațiunea orzului și a ovésului. Este probabil că Rusia și va redobândi clientela în Anglita, cu toate aceste și va fi cu greu să smulgă din mâinile Americanilor tot ce au apucat.

— Și fiind că vorbim de Americani, vom comunica lectorilor nostri, că comerțul cu petrolu s'a desvoltat într'un mod neașteptat. Cele dintâiu izvoare de petrolu au fost descoperite la 1859 de colonelul Drake. Doi ani după această descoperire se esportară 27,000 butoaie cu petrolu, prețuite în 5 milioane de lei. În 1877, s'a esportat 500,000 butoaie care prețuiesc peste 300 milioane lei.

Ca articol de esportațiune, petrolu vine acum în al patrulea rând între produsele esportate de către Staturile-Unite. În runte vine bumbacul de care s'a esportă

pentru mai mult de 1 miliard de lei; al doilea vine grâul și făina, pentru 800 milioane lei; carne de porc păstrată pentru 400 milioane; în fine petrolu pentru 300 milioane.

În șase-spre-dece ani, dela 1861 până la 1877, esportațiunea totală a petrolului a trecut peste 2 miliarde 200 milioane lei.

— O plantă, *Sarracenia purpurea*, ocupă presa științifică. Această plantă este interesantă atât prin structura sa, cât și prin însușirile sale medicale. Întru cât privește structura, ea are pețiolul în formă de amforă și se umple cu apă ca și Nepentele. În privința medicală s'a constatat, că *Sarracena* are mare eficacitate contra reumatismului. D. Hetel, farmacist al Marinei la Brest, analizând planta, esplică această activitate, demonstrând că cuprinde un alcaloid, care ar păre identic cu veratrina colchica-ceelor.

— Sistemul metric de greutate și măsuri, datorit științei franceze, se lătește în fie care an. După o statistică, făcută de D. Demalaree, acest sistem este legal pentru 236 milioane locuitori. În alte 76 milioane este autorizat, și admisiunea sa este decisă în principiu la alte 336 milioane de locuitori. Aceasta 675 milioane de oameni, cari au primit sistemul metric, cu alte cuvinte, mai mult de jumătate populațiunea globului care este estimată la 1180 milioane locuitori.

Dacă n'ar fi fost în joc amorul propriu național, negreșit că sistemul metric, cel mai rațional din câte există, ar fi astăzi primit în toată Europa. Din nefericire statele cele mari stăruiesc în sistemele lor, chiar când sânt convinse, că n'au dreptate: așa vor, așa fac.

P. S. Aurelian.

Sibiu, 1 Aprilie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 5.10-5.90; Grâu sęcăreș, fl. 4.20-4.90; Sęcără fl. 3.30-3.70; Orz fl. 4.30; Ovés fl. 1.70-2.10. Cucuruz fl. 2.70-3.10; Mălaiu fl. 4-4.50; Cartofi fl. 1.20-1.30; Sēmēnță de cânepă fl. 4.40-5; Mazere fl. 6-6.50; Linte fl. 10-10.50; Fasole fl. 4.50-5; pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 4.50; Slănină fl. 34-35; Unsoare de porc fl. 24-27; Sęc brut pro 50 chilo fl. 16-16.50; Sęc deluminări fl. 22.50-23; Luminări de sęc 50 chilo fl. 27.50-28; Săpun fl. 20-21; Fēn 50 chilo fl. —.90-11; Cânepă pro 50 chilo fl. 32-34; Lemne vērtoase de foc pro metru cubic fl. 3.— Spirt pro grad 50-55 cr. pro chilo: carne de vită 35-40 cr.; Carne de vișel 35-40 cr. carne de porc 38-40 cr.; carne de berbec — cr.; oane 10 de 20 cr.

Mediaș, 27 Martie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 5.50-6; Grâu sęcăreș fl. 4-4.40.—; Sęcără fl. —3-3.40; Ovés fl. 2.—2.40; Cucuruz fl. 2.50.— Sēmēnță de cânepă cu fl. 4.50-5; Fasole fl. —4.50-6; Cartofi noi fl. 2-2.50; Fēn fl. 1.30-1.50; Cânepă fl. 38-40; Slănină pro 100 chilo: fl. 70; Unsoare de porc fl. 65-70; Sęc de luminări fl. 40-53; Spirt pro grad 10 cr.; carne de vită pro chilo 40 cr.; carne de porc 40-44 cr.; carne de vișel cr. 40-44; carnea dela un miel întreg fl. 1.60; oane 8 de 10 cr. Acesta tērg de septemână earăși a fost rēu cercetat cauza poate fi și desfundătura drumurilor pre lângă ploile continue, că domnesc.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 23 Aprilie și 28 Maiu imob. lui Ioan Mōgendt în Hunderbech (jud. cerc. Sighșoara); în 26 Aprilie imob. lui Simion Grünfeld în Aiud; în 9 Maiu și 9 Iunie imob. lui Mihail Simon în Kis-Somoly; în 7 Maiu și 7 Iunie imob. lui Onu Man și Vasilie Radu în Timpaháza (jud. cerc. Aiud); în 7 Aprilie imob. lui Mitru Antal și soși în Fild (jud. cerc. Hoghin); în 7 Aprilie imob. lui Iosif Fischer în Aiud; în 11 Aprilie imob. lui Ioan Griza în Busac (jud. cerc. Aiud); în 23 Aprilie imob. masei concursuale a lui Iosif și Maria Hain în Sibiu (trib.); în 10 Aprilie imob. lui Carol Gōnczi în Cluj (trib.); în 21 Maiu și 25 Iunie imob. lui Francisc Farkas și soși în M. Szt Anna (trib. M. Vásárhely); în 26 Maiu și 26 Iunie imob. baronesei Carol Hussar în Negrileşti (trib. Dej); în 19 Aprilie și 14 Maiu imob. lui Gligor Dōlkos în Bobohalma (jud. cerc. Szt. Martin); în 10 Aprilie imob. rēmasului după Ioan Hejus în Kisfalău (tribun. Alba Iulia); în 30 Aprilie imob. lui Ioan Nemes în Roșia (jud. cerc. Aiud); în 18 Aprilie depositul mărfurilor apartinător la concursul lui Carol Baier în Teaca (jud. cerc.); în 15 Aprilie realitățile lui Alescandru Veer și soși în Kodor (trib. Dej); în 7 Aprilie imob. lui Ioan Cloșan în Zichindeal (trib. Sibiu); în 7 Aprilie imob. rēmasului după Iosif Su muț în Abru d (jud. cerc.); în 7 Aprilie imob. moștenitorilor după Francisc Lenghel în Erkeserü (jud. cerc. Székelyhid).

Banca generală de asigurare mutuală „Transilvania”

Computul încheiat al secțiunei I pro 1878.

Venituri:		Eșiri:	
Premii după detragerea stornilor	49,098.15	Premii pentru reascurare	49,098.15
Tacse	3,987.53	Sălarie, spese, timbre, tipărituri, spese de călătorie, dare etc.	8,557.20
Provisiuni	9,114.93	Amortisare de mobillii	131.75
Daune rebonificate prin societățile de reascurare	31,861.45	Amortisare din speșele de întemeiare	669.75
Venituri diverse	399.26	Amortisari de pretensiuni dubioase	144.05
		Interese după obligațiunile fondului de întemeiare	3,819.15
		Daune solvite	31,861.45
		Profit pro 1878	221.55
	94,461.32		94,461.32

Computul încheiat al secțiunei II pro 1878.

Venituri:		Eșiri:	
Fond de premiu din anul 1877	92,568.22	Sume asecurate solvite	24,052.40
Transportul premiilor din anul 1877	6,877.53	Solviri pentru tontine contra asecurate	160.—
Reserva pentru casuri de moarte insinuate pe anul 1876	244.21	Reserva pentru casuri de moarte anunciate ex 1876	244.21
Premii după detragerea stornilor	58,015.75	Reserva pentru casuri de moarte anunciate ex 1878	2,000.— 2,244.21
Tacse	2,053.49	Premii de reascurare	1,929.20
Tacse de administrare dela tontine, arvune precludate etc.	311.40	Provisiuni de acuișițiune	337.94
Interese și venite de la casa proprie etc.	5,565.55	Amortisare din provisiunea capitalisată	3,589.94 3,920.68
		Provisiune de încasare	1,688.11
		Sălarie, spese, timbre, tipărituri, dare etc.	14,523.05
		Polițe rescumpărate	2,328.55
		Premii rebonificate	139.20
		Amortisări din mobillii	131.75
		Amortisari din speșele de întemeiare	669.75
		Amortisari de pretensiuni dubioase	144.05
		Perdere la efecte	125.40
		Onorarie medicale	1,538.40
		Interese după obligațiunile fondului de întemeiare	3,819.15
		Fondul de premii pro 1879	100,383.52
		Transport de premii pro 1879	6,884.23
		Profit pro 1878	647.55
	165,636.15		165,636.15

Bilanț în 31 Decemvre 1878.

Active:		Passive:	
Obligațiuni neadate	170,800.—	Fondul de întemeiare 300,000.— subtragēnduse amortisare	1,000.— 299,000.—
fl. 10,000 obligațiuni rurale a ducat. Bucovina a fl. 79. 50 cr.	7,950.—	Fondul de premii secțiunea II-a	100,383.52
fl. 13,000 obligațiuni rurale transilvane a fl. 73. 50 cr.	9,628.50	Transportul premiilor secțiunea a II-a	6,884.23
fl. 6,900 losuri pentru regularea dunării a fl. 104. 80 cr.	7,231.20	Reserva pentru casuri de moarte insinuate din anul 1876	244.21
fl. 3,000 acții a drumului de fer nordic a fl. 202. 20.	6,066.—	Reserva pentru casuri de moarte insinuate din anul 1878	2,000.— 2,244.21
fl. 6,000 înscrise dela institutul funciar din Sibiu a fl. 95.	5,700.—	Creditori diversi	4,727.49
fl. 200 înscrise dela banca națională austriacă a fl. 99.	198.—	Tontine	9,487.30
fl. 6,000 renta în bancnote a fl. 61. 65 cr.	3,699.—	Interese neridicate	2,429.95
fl. 21,000 priorități a I drum de fer transilv. a fl. 63.75 cr.	13,387.50	Ipoteca pe realitatea în strada Cisnădiei Nr. 5.	11,000.—
Portufoiu de cambii	3,121.43	Fonduri de profit rezervate ex 1876 și 1877	763.69
Împrumuturi pe efecte	4,208.52	Fonduri de garaiță secțiunea I și II	1,000.05
Împrumuturi pe polițe	20,401.31	Profit secțiunea I pro 1878	221.53
Pretensiuni la agenturi	28,995.96	Profit secțiunea a II pro 1878	647.55
Debitori diversi	34,272.41		
Mobillii, table firmale și tăblițe	6,562.38		
Spese de întemeiare	25,450.08		
Provisiuni capitalisate	53,290.74		
Realitatea în strada Cisnădiei Nr. 5.	36,000.—		
Cassa	1,826.82		
	438,789.85		438,789.85

Dr. Wilhelm Bruckner m. p. Computele de sus și bilanțul s'au aflat în deplină consonanță cu registrele respective.
 Iosif Schuster m. p., consil. de fin. în pensiune, Georg Mike m. p., director de cancel. la dir. de fin.
 Dr. Ioane Nemes m. p. avocat.